

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2026-2028 ja talousarvio vuodelle 2026

Yhtymähallitus 14.10.2025 § 138

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä on yksi Suomen suurimmista ammatillisen koulutuksen järjestäjistä ja merkittävä koulutustoimija Päijät-Hämeen alueella. Salpaus on vuonna 2025 opiskelijavuosien perusteella maan kahdeksanneksi suurin ammatillisen toisen asteen koulutuksen järjestäjä. Ennakkotietojen mukaan vuoden 2026 rahoitus tullee laskemaan vuoden 2025 tasosta, mutta tarkat euromäärät selviävät vasta kuluvan vuoden lopussa. Rahoituslain uudistus kohdistaa leikkauksia erityisesti aikuiskoulutukseen, jos opiskelijat ovat aiemmin suorittaneet tutkinnon tai ovat työssä opintojen alkaessa.

Ammatillinen koulutus rahoitetaan valtionosuudella sekä kuntien asukaskohtaisella maksuosuudella. Kunnan rahoitusosuus vuonna 2025 on laskettu valtion talousarviossa määritellyn määrärahan, maan asukasmäärän ja kunnan asukasmäärän perusteella – ja tuo osuus on 196,45 euroa/asukas vuonna 2025. Kuntien osuus ammatillisen koulutuksen rahoituksesta on hieman yli miljardi euroa, valtion hieman tätä pienempi. Kuntayhtymän omistajakunnat eivät osallistu rahoitukseen valtakunnallisen järjestelmän lisäksi, vaan toimintamenojen ohella myös kaikki investoinnit ja mahdolliset rahoituskulut katetaan Salpauksen omilla tuloilla.

Laki ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta vuosille 2026 – 2033 on hyväksytty. Valtakunnalliseen kokeiluun valitaan enintään 40 koulutuksen järjestäjää, joiden järjestämisluvut korvataan määrääjäksi kokeiluvuilla. Ministeriön ja koulutuksenjärjestäjien välisissä neuvotteluissa pyritään yhteensovittamaan kansallisia ja paikallisia tavoitteita. Koulutuksen järjestäjät arvioivat alueen tarpeita yhdessä keskeisten aluetoimijoiden kanssa ja tekevät esityksen strategisista tavoitteista. Opetus- ja kulttuuriministeriö tuo keskusteluun kansallisia tavoitteita ja keskitetysti valmisteltua tietopohjaa. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää neljän vuoden välein koulutuksen järjestäjien kanssa neuvottelut koulutuksen vaikuttavuutta ja laatua koskevista tavoitteista. Tavoitteet kirjataan Opetus- ja kulttuuriministeriön ja koulutuksen järjestäjän väliseen sopimukseen, ja tavoitteiden toteutumista seurataan kokeilun aikana. Haku kokeiluun mukaan pääsemiseksi on menossa ja vuoden 2025 loppuun mennessä ministeriö tekee päätökset kokeiluun osallistuvista koulutuksen järjestäjistä. Salpaus alueellisena koulutuksen järjestäjänä on luonnollisesti hakenut mukaan kokeiluun.

Vuonna 2026 voimaan tuleva ammatillisen koulutuksen uusi rahoituslaki painottaa entistä enemmän työllistymistä ja koulutuksen vaikuttavuutta. Rahoitus jakautuu seuraavasti: 50 % perusrahoitusta, 30 % tutkintojen ja tutkinnon osien osaamispisteitä, 18 % työllistymiseen ja jatko-opintoihin sijoittumiseen ja 2 % opiskelija- ja työelämäpalautteeseen. Aiemmin tutkinnon suorittaneet eivät enää kerrytä rahoitusta kokonaisista tutkinnoista, vaan osaamispisteistä ja perusrahoituksesta. Työllistymisrahoitus myönnetään vain, jos opiskelija ei ollut työllinen ennen koulutusta. Opiskelijavuosien lasku ja muutokset rahoituksessa edellyttävät opiskelijavalinnan kriteerien tarkastelua ja osittaista uudistamista sekä hyvää dokumentointia ja valintaperusteiden läpinäkyvyyttä.

Oppivelvollisten ja ilman tutkintoa olevien koulutusmahdollisuudet ovat jatkossakin ensisijaisia. Laajennettu oppivelvollisuus on toteutunut alueella hyvin, alueen lukioissa ja ammatillisessa koulu-tuksessa sekä TUVA-koulutuksissa on määrällisesti tarjolla riittävästi paikkoja. Vaativaa erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille tarjotaan koulutusta yhteistyössä Kaarisilta ry:n ja erityisoppilaitos Kiipulan kanssa, joka toimii Salpauksen Lahden kampuksilla.

Merkittävimmät muutokset koulutustarjonnassa kohdistuvat ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin. Näitä koulutuksia suunnataan jatkossa erityisesti Salpauksen toiminta-alueen henkilöasiakkaille ja työpaikoille, tukemaan alueen työvoimatarpeita. Valtakunnallisesti laaja tarjonta supistuu. Salpauksen rooli alueellisena kouluttajana korostuu entisestään – koulutus palvelee osaavan työvoiman saatavuutta ja nuorten osallisuutta koulutukseen toisella asteella. Päijät-Häme on edelleen korkean työttömyyden ja matalan koulutustason maakunta. Tilanteeseen odotetaan kuitenkin parannusta lähivuosina alueelle tulevasta uudesta teollisuudesta, josta Lahteen rakennettava Fazerin uusi suklaatehdas on hyvä esimerkki. Tekniikaltaan modernin tehtaan arvioidaan valmistuttuaan työllistävän noin 200 henkilöä. Fazer ja Salpaus ovat tehneet jo pitkään hyvää yhteistyötä ja Fazer on tehtaan sijaintipaikkakuntaa valitessaan jo aiemmin valinnut Salpauksen strategiseksi yhteistyökumppanikseen henkilöstön osaamisen varmistamisessa.

Aikuisille suunnattua jatkuvaa hakua vahvistetaan, ja verkko- sekä monimuoto-opetuksen tarjontaa kasvatetaan. Tavoitteena on tarjota lyhyitä, työllistymistä tukevia tutkinnon osia joustavasti ja mahdollistaa opiskelun aloittaminen milloin tahansa vuoden aikana – opiskelijälähtöisesti ja työelämää palvelleen. Salpaus osallistuu vahvasti alueellisten työvoimapalvelujen kehittämiseen moniammatillisessa yhteistyössä. Päijät-Hämeen haasteita ovat edelleen alhainen koulutustaso ja nuorisotyöttömyys, jotka edellyttävät pitkäjänteistä työtä. Työllistyminen, alan vetovoima ja hakijan aiempi koulutustausta vaikuttavat suoraan siihen, mitä koulutuksia jatkossa tarjotaan. Oppivelvollisille on järjestettävä koulutusta, niin että se mahdollistaa pääsyn myös korkeakouluopintoihin. Markkinointia kohdennetaan huoltajille ja nuorille, jotta ammatillinen koulutus tunnistetaan nykyistä paremmin väylänä korkeakouluun. Jo nyt noin puolella ammattikorkeakouluopiskelijoista on ammatillisen koulutuksen tausta.

Tulevien vuosien aikana tarkastellaan myös koulutusalojen rakennetta. Hius- ja kauneusalojen koulutustarjontaa sopeutetaan työllistymisnäkömien mukaisesti – yrittäjäyys ei ole nuorilla ensisijainen uravaihtoehto ja palkkatyömahdollisuudet alan luonteesta johtuen ovat rajalliset. Tieto- ja viestin-tätekniikan alan koulutustarpeeseen vaikuttaa vähentävästi nopeasti muuttuva teknologia, tekoäly ja digitalisaation arkipäiväistyminen. Rakennusosalalla tulee huomioida suhdannevaihtelut ja ikärakenne. Eläin- ja luontoaloilla maatalousalan vetovoiman heikkous sekä kouluttautumisen taloudellisten mahdollisuuksien kapeneminen aikuisilla vaikuttavat erityisesti kala- ja ympäristöaloihin. Hevosalalla koulutuksen kustannukset ja erityisesti nuorten korkeat keskeyttämismäärät sekä valtakunnallinen tarjonta lähialueilla tukevat sitä, että koulutuskäytössä olevien hevosten määrää on perusteltua vähentää ja keskittää toiminta yhteen talliin.

Uuden strategiakauden alkaessa vuoden 2026 alusta Salpaus sitoutuu pitkäjänteiseen tavoitteeseen rakentaa yhdessä työtä ja parempaa elämää Päijät-Hämeessä. Strategian ytimessä on jokaisen onnistuminen – oli kyseessä opiskelija, henkilöstö tai työelämän kumppani. Arvot ja eettiset periaatteet

säilyvät entisinä. Strategiassa painottuvat vaikuttavuus, työllistyminen ja jatko-opintoihin siirtyminen, sekä Salpauksen rooli palveluorganisaationa ja yhteiskunnallisena vaikuttajana.

Vuoden 2026 osalta toiminnallinen tavoite on noin 5700 opiskelijavuotta, kun rahoitus kattaa ennakkotietojen mukaan noin 5243 vuotta. Toiminnan tavoitteeseen sisältyy varmuusmarginaali, jotta alueelle tarjottava koulutus on riittävä ja vuosimäärä ei alita myöskään pienempänä toteutuessaan rahoituspäästöä. Vuodesta 2030 eteenpäin nuorten ikäluokkien pieneneminen vaikuttaa alueella merkittävästi – Salpauksessa jopa yli 400 opiskelijavuoden väheneminen vuoteen 2035 mennessä on tästä syystä mahdollista, ellei maahanmuutto tasapainota kehitystä.

Opiskelijamäärien kehityksellä on suora vaikutus henkilöstöön. Eläkepoistuma helpottaa osaltaan sopeutumista, ja harkittu käyttö taseeseen kertyneestä ylijäämästä mahdollistaa hallitun siirtymän. Henkilöstömäärän tarkastelua jatketaan jatkuvasti, kuten aiempien rahoitusleikkausten yhteydessä on tehty.

Kuntayhtymän talous on vakaalla pohjalla huolimatta alijäämäisestä taloussuunnitelmakaudesta 2026–2028. Useista koulutuksen järjestäjistä poiketen emme ole joutuneet käymään laajoja muutosneuvotteluja. Vuodelle 2026 ennakoitu rahoituksen pienentyminen vuoden 2025 rahoitusleikkausten lisäksi hankaloittaa tilannetta ja vaatii sopeutustoimia – erityisesti rekrytointien, hankintojen ja kaiken toiminnan osalta. Kohdennetut henkilöstövähennykset ovat olleet ja tulevat olemaan välttämättömiä niillä toiminnan alueilla, joissa toiminta muuttuu.

Uudet työ- ja virkaehtosopimuskorotukset aiheuttavat merkittäviä lisäkustannuksia. Yhden prosentin yleiskorotus nostaa Salpauksen kuluja noin 400 000 eurolla. Vuosien 2026–2028 aikana toteutuvat yhteensä noin 9 prosentin korotukset ja ne nostavat kustannuksia noin 3,6 miljoonaa euroa. Ellei rahoitus kasva vastaavasti, henkilöstömitoitusta on arvioitava edelleen kriittisesti.

On tärkeää, että vielä vuoden 2025 tuloksen ennakoidaan toteutuvan ylijäämäisenä. Olemme yhdessä onnistuneet hallitsemaan taloutta tämän vuoden leikkauksista huolimatta, mikä luo hyvän lähtökohdan seuraavaan vuoteen. Meillä on mahdollisuus suunnitella ja etsiä tuottavuutta parantavia sekä kustannuksia vähentäviä toimenpiteitä hallitusti ja rauhassa. Yhtymä on velaton, maksuvalmius hyvä ja kustannusrakenne on pidetty koko sitoutuneen henkilöstön voimin hallinnassa. Nyt tehty talousarvio on laadittu näköpiirissä olevien henkilöstö eläköitymisten ja muiden muutosten perusteella. Muuta sopeuttamistavoitetta ei ole rakennettu sisään budjettiin. Tästä syystä talousarvio ja -suunnitelma on selkeästi alijäämäinen, mutta toiminnallisena tavoitteena on toteuttaa se talousarviota paremmin, jos valtionsosuuksirahoitus ei toteudu arvioitua pienempänä.

Taloussuunnitelmaa arvioitaessa on tarkasteltava tilikausien kumulatiivista ylijäämää vuodesta 2019 alkaen. Tällöin päättyi Sipilän hallituskauden rajut ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkaukset, jotka veivät 30 prosenttia, 20 miljoonaa euroa Salpauksen rahoituksesta. Tämä kumulatiivinen ylijäämä tullaan pitämään positiivisena. On erinomaisen tärkeää, että taseen ylijäämiä on pystytty kasvattamaan Päijät-Hämäläisen ammattillisen koulutuksen pitkäjänteisen toteuttamisen resursiksi.

Salpaus on uuden strategiansa mukaisesti enemmän kuin koulu – rakennamme alueella yhdessä parempaa työtä ja elämää. Osaamisella onnistutaan ja rakennetaan yhdessä menestystä. Haluamme jokaisen salpauslaisen myös onnistuvan. Näistä on nopeasti muuttuvassa ajassa hyvä ponnistaa strategiakauteen 2026-2029.

Henkilöstösuunnitelma

Salpauksen henkilöstörakenteen tavoitteellinen ja hallittu sopeuttaminen jatkuu ja tarkentuu vuosina 2026–2028. Vuoden 2025 ammatilliseen koulutukseen kohdistetut rahoitusleikkaukset sekä virka- ja työehtosopimusten yleiskorotukset sopimuskaudella 2025-2028 edellyttävät, että henkilöstöresursseja vähennetään tulevien vuosien aikana. Valtakunnalliset yleiskorotukset nostavat henkilöstökustannuksia yhteensä noin 9,17 prosenttia. Henkilöstöresurssien vähennys toteutetaan hyödyntäen eläköitymisiä sekä määräaikaisten palvelussuhteiden päättymisiä. Lisäksi erikseen kohdennetut sopeuttamistoimet ovat mahdollisia tilanteen niin edellyttäessä.

Toimitilaohjelma

Kuntayhtymän omassa omistuksessa olevat tilat mahdollistavat toimivat ja kustannustehokkaat toimitilat ilman ulkopuolisten kiinteistönomistajien tuottovaatimuksia. Kuntayhtymä on velaton, eivätkä myöskään kiinteistöinvestointien rahoituskulut rasita toimintaa. Olemme tehneet viimeisen kymmenen vuoden aikana kiinteistöinvestointeja noin 75 miljoonalla eurolla, joka on osaltaan mahdollistanut tilamäärän vähentämisen ja peruskorjausvelan olennaisen pienentämisen.

Toimitilat ovat henkilöstön jälkeen suurin kustannuserä. Kuntayhtymä on viimeisen vuosikymmenen aikana systemaattisesti kehittänyt toimitilojaan parantaen niiden palvelukykyä ja kuntoa sekä merkittävästi tehostanut tilankäyttöään. Uusi ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö, ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkaukset sekä digitalisaation ja etätyöskentelyn yleistymisen ovat vauhdittaneet tätä kehitystä. Toimitilamäärä on vähentynyt yli 40 %, 77 000 neliometriä. Tällä hetkellä käytössä on noin 100 000 neliötä, ja seuraavan kymmenen vuoden aikana tunnistettu vähennyspotentiaali on vielä yli 20 000 neliometriä. Toimitilaohjelman tavoitteena on siis laskea Salpauksen käytössä olevaa tilamäärää noin 80 000 neliöön. Haaste tilojen myynnissä on kasvanut, koska kaikki toimijat vähentävät tilojaan, kymmenen vuotta sitten näin ei vielä ollut.

Yhteistyötarpeet Lahden kaupungin kanssa kohdentuvat erityisesti Lahden keskustan kulttuurihistoriallisesti arvokkaan ammattikoulukorttelin alueelle (nykytila noin 52 000 m²). Kampuksen eteläosassa (Paasikivenkatu 7, Ståhlberginkatu 4 A ja B ja Svinhufvudinkatu 10) on mahdollisuus luopua jopa noin 15 000 neliöstä 2030-luvun alkaessa.

Yhteistyö Lahden kaupungin kanssa alueen jatkokäytöstä on ensiarvoisen tärkeää. Onhan keskustakampuksen kulttuurihistoriallisesti arvokas alue keskeisellä sijainnilla mm. Lahden keskustan kehittämisen ja urheilukeskuksen alueen kannalta. Paasikivenkatu 7, osa Svinhufvudinkatu 10 ja Ståhlberginkatu 4 A rakennuksista ovat tyhjänä. Alueella on em. rakennusten lisäksi jo nyt myynnissä Svinhufvudinkatu 13. Salpauksen sirkuskoulun on tarkoitus jäädä rakennuksen ”takaosaan” vuokralle myös jatkossa.

Monet koulutuksenjärjestäjät ammatillisessa koulutuksessa ovat tehneet yhdessä omistajiensa kanssa ratkaisuja ja investointeja sijoittuakseen yhteen toimipisteeseen paikkakunnittain. Toimintojen sijoittuminen yhteen toimipisteeseen mahdollistaa synergiahötyjä ja tuottavuuden kasvua useampaan toimipisteeseen verrattuna. Myös henkilöstön satunnaiset tapaamiset ja yhteinen toimintakulttuuri rakentuu yhdenmukaisemmaksi. Salpaukselle tämä ei ole ollut Lahdessa mahdollista olemassa olevan kiinteistökannan takia. Erityisesti kulttuurihistoriallisesti arvokas keskustakampus on sitonut Salpausta, mutta sinne ei kuitenkaan ole mahdollista sijoittaa tekniikan alojen toimintoja.

Vipusenkadun teknologiakampuksen toimitilaohjelma päivitettiin syksyllä 2024 ja sen perusteella tavoitteena oleva tilamäärän vähennys on yli 5 000 neliötä. Päivitetty ohjelma tukee taloussuunnitelmakauden investointivalmistelua ja pitkän aikavälin kiinteistökehittämistä.

Vähennyspotentiaali Asikkalassa on noin 4 000 neliötä. Tavoitteena on turvata Salpauksen luonnonvara-alan koulutuksen elinvoima tulevaisuudessa. Tätä tukee osana toimintasuunnitelman valmistelua tehty Salpauksen luonnonvara-alan koulutuksen tulevaisuusselvitystyö. Kampusalueen kaavoitustyö etenee yhteistyössä Asikkalan kunnan ja Päijät-Hämeen maaseutusäätiön kanssa.

Heinolan monialaisen kampuksen toimitilat eivät vaadi lähivuosina merkittäviä investointeja. Tilaa on kuitenkin tarpeeseen nähden liikaa, joten ennen seuraavia investointeja on tehtävä kampuksen tulevaisuusselvitys Lahden ja Asikkalan kampusten tapaan. Tämä sijoittunee vuosikymmenen vaihteeseen.

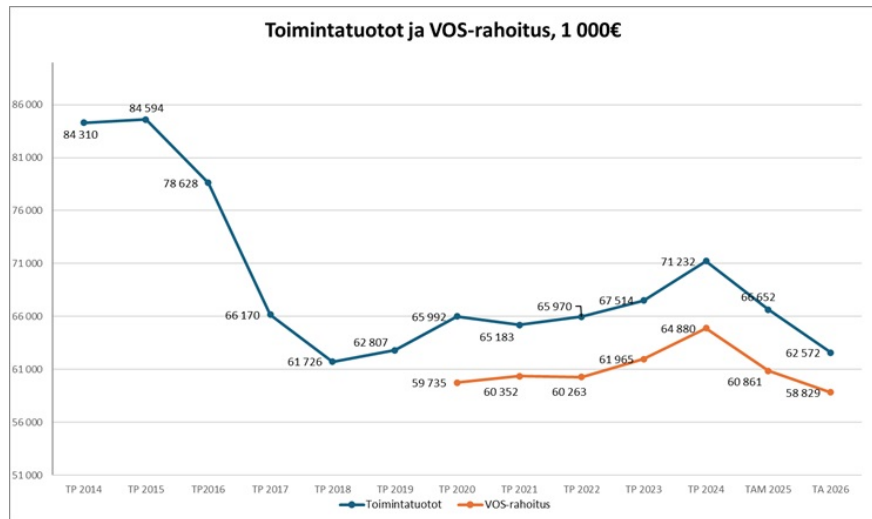
Kuntayhtymän kiinteistöinvestoinnit vuosina 2024–2028 ovat keskimäärin 5,9 miljoonaa euroa vuodessa. Suunnitelman mukaiset poistot ovat vastaavasti noin 6,1 miljoonaa euroa vuodessa. Investoinnit rahoitetaan omalla tulorahoituksella ja kassavaroin, ja investointitaso on poistoihin nähden kestäväällä pohjalla.

Salpauksen opiskelijavuosien arvioidaan kohdistuvan eri kampuksille seuraavasti:

- Keskustakampus, Lahti 3459
- Vipusenkadun kampus, Lahti 1381
- Opintien kampus, Heinola 329
- Asikkalan kampus 266
- Jokimaa, Lahti 196
- Villähde, Lahti (Kaarisilta ry) 34

Taloussuunnitelmassa on arvioitu toimitilaohjelman toteutuksen määrärahatarpeet 2026–2029. Arviot tarkentuvat seuraavissa taloussuunnitelmakierroksissa.

Taloudelliset lähtökohdat

TAM 2025 sisältää talousarviomuutosesityksen 2025 (yhtymäkokous 11/25)

Vuosi 2025 on edennyt Salpauksessa vakaasti, huolimatta ammatilliseen koulutukseen kohdistuvista valtakunnallisista säästöistä. Toisin kuin moni muu koulutuksen järjestäjä, emme ole joutuneet käymään laajoja muutosneuvotteluja. Tilanne kuitenkin edellyttää toiminnan sopeuttamista – erityisesti rekrytoinneissa, hankinnoissa ja muussa toiminnassa. Kohdennetut henkilöstövähennykset tulevat olemaan väistämättömiä.

Edellisen vuoden tulos ja varautuminen muutoksiin

Vuoden 2024 tilinpäätös oli selkeästi ylijäämäinen ja ylitti talousarvion tavoitteet. Kulurakenteemme oli rahoitustasoon nähden alhaisempi, mikä kattaa vuoden 2025 rahoitusleikkauksen vaikutuksen (-4 miljoonaa euroa). Talousarviossa 2024 olimme jo varautuneet leikkauksiin, ja keväällä 2024 saadun vuotta 2025 koskevien rahoitusleikkausten ennakotiedon pohjalta jatkoimme valmistautumista rahoituksen laskuun. Näin vuosi 2024 oli ylijäämäinen, koska rahoitusleikkaus ei toteutunut vielä tuolloin. Kuluhallinnan pitkäjänteisyys – alkaen jo Sipilän hallituskauden mittavista leikkauksista – mahdollistaa tämän vuoden leikkauksiin sopeutumisen. Työtä tulee kuitenkin jatkaa edelleen vuonna 2026 jatkuvaan rahoituksen alenemiseen sopeutumiseksi.

Tulevat vuodet: alijäämän hallinta ja vakauden ylläpito

Vuoden 2026 talousarvio ja sitä seuraavat taloussuunnitelmat tulevat olemaan selkeästi alijäämäisiä. Käytämme aiempien vuosien ylijäämää ja hyvää maksuvalmiutta nyt Päijät-Hämeen ammatillisen koulutuksen turvaamiseksi. Julkisen talouden epävarmuus tuo mukanaan riskejä rahoituksen kehitykselle, mutta Salpaus on taloudellisesti vakaa ja valmis kohtaamaan nämä haasteet. Strateginen suunnittelu ja jatkuva kehittäminen varmistavat laadukkaiden koulutuspalvelujen säilymisen.

Salpauksen vuoden 2025 rahoituspäätös vähensi opiskelijavuosimäärää 336 opiskelijavuodella (-5,7 %) ja valtionosuusrahoitusta -3,9 miljoonalla eurolla (-6 %). Vuoden 2026 talousarvio laaditaan ministeriöltä saadun ennakotiedon perusteella. Rahoituksen ennakoidaan edelleen laskevan vuonna 2026. Opiskelijavuodet laskevat 5243 opiskelijavuoteen (-313 vuotta, -5,6 %) ja uuden rahoituslain mukainen ennakoitu rahoituksen lasku on -2,9 miljoonaa euroa (-4,5

%). Lisäksi talousarvioon otetaan huomioon 1,5 prosentin rahoituksen indeksikorotus.

Henkilöstöresurssit ja rahoituksen muutokset

Vuosina 2020–2024 saadulla väliaikaisella harkinnanvaraisella rahoituksella voitiin lisätä 180 henkilötyövuotta opetukseen ja ohjaukseen. Vuoden 2024 lopussa näistä resursseista oli käytössä vielä 22 henkilötyövuotta. Ilman uusia leikkauksia lisäresurssi olisi voinut jäädä pysyväksi. Taloussuunnitelmassa vuoden 2028 henkilötyövuosien arvioidaan pienentyvän 78:lla vuoden 2024 toteutuneesta tasosta. 20 henkilötyövuotta tästä perustuu siivouspalveluhenkilöstön liikkeenluovutukseen Päijät-Hämeen laitoshuoltopalveluille 1.1.2025 alkaen.

Henkilöstökustannukset ja sopimusneuvottelut

Uudet työ- ja virkaehtosopimuskorotukset aiheuttavat merkittäviä lisäkustannuksia. Yhden prosentin yleiskorotus nostaa Salpauksen kuluja noin 400 000 eurolla. Vuosien 2026–2028 aikana toteutuvat yhteensä noin 9 prosentin korotukset ja ne nostavat kustannuksia noin 3,6 miljoonaa euroa. Ellei rahoitus kasva vastaavasti, henkilöstömitoitusta on arvioitava edelleen kriittisesti.

Yhteinen vastuu ja tulevaisuuden rakentaminen

Kuntayhtymän talous on vakaalla pohjalla ja velaton. Aiemmat ylijäämät mahdollistavat hallitun sopeuttamisen. Tavoitteena on pitää alijäämä mahdollisimman pienenä sekä parantaa tuottavuutta ja vaikuttavuutta. Laadukkaiden palveluiden tuottaminen niukkenevilla resursseilla edellyttää tiivistä yhteistyötä ja yhtenäistä toimintakulttuuria koko organisaatiossa.

Taloussuunnitelmaa arvioitaessa on tarkasteltava tilikausien kumulatiivista ylijäämää vuodesta 2019 alkaen. Tämä kumulatiivinen ylijäämä on kassavaroissa ja tullaan pitämään positiivisena. On erinomaisen tärkeää, että taseen ylijäämiä on pystytty kasvattamaan Päijät-Hämläisen ammattillisen koulutuksen pitkäjänteisen toteuttamisen resursiksi.

Kokonaisuudessaan kuntayhtymän toimintatuotot laskevat -4,1 miljoonaa euroa (-6 %) talousarviossa 2026. Koulutustoiminnan tuotot laskevat -2,3 miljoonaa euroa (-4 %), hanketoiminta -1 miljoonaa euroa ja muut tuotot -753 000 euroa. Hanketoiminta budjetoidaan saatujen rahoituspäätösten mukaan, ja tilikauden aikana tilinpäätösennusteessa ja mahdollisessa talousarviomuutoksessa tämä laajuus yleensä kasvaa. Muissa tuotoissa laskua on koulutustoiminnan työtoiminnan tuotoissa. Vuodelle 2026 ei ole budjetoitu myyntivaiheeseen tulevia opiskelijatyönä rakennettuja omakotitaloja.

Toimintakulut laskevat -965 000 euroa (-1,6 %) talousarviossa 2026. Kasvua on kuitenkin vuoden 2024 tilinpäätökseen nähden 396 000 euroa (0,7 %). Kasvu alittaa henkilöstökulujen yleiskorotukset ja yleisen kustannustason nousun.

Henkilöstökulut laskevat -184 000 euroa (-0,5 %) talousarviossa 2026 vuoden 2024 tilinpäätökseen verrattuna. Talousarviossa 2026 henkilöstökulujen yleiskorotuksiksi on lisätty 3,18 prosenttia maaliskuun 2025 palkkatasoon. Korotuksessa on mukana kuluva vuoden kesäkuussa ja lokakuussa toteutuvat yleiskorotukset sekä ensi vuoden vastaavat.

Muiden kuin henkilöstökulujen talousarviovaraus on -0,4 miljoonaa euroa (-2 %) talousarviota 2025 pienempi. Kulurakenne on käyty läpi tarkasti ja kuluraamissa pysyminen edellyttää tarkkuutta joka tasolla.

Salpauksen toimitilakustannukset suunnitelman mukaisine poistoinnein talousarviossa 2026 ovat -13,7 miljoonaa euroa (-13,0 milj. euroa TA 2025). Tilakustannusten osuus toimintatuotoista talousarviossa 2026 on 22,9 prosenttia. Toimitilojen määrän vähentäminen on hillinnyt toimitilakustannusten kasvua. Toimitilaohjelman toteuttaminen tulee jatkamaan tilamäärän vähentämistä tulevinä vuosina.

Taloussuunnitelmakauteen sisältyy riskejä rahoituskehityksen poikkeuksellisen suuren epävarmuuden takia. Inflaation kasvu on onneksi tasaantunut. Kuntayhtymä on varautunut rahoitusmuutoksiin onnistuneella talouden hallinnalla ja saavutetuilla ylijäämillä, hyvällä maksuvalmuidella ja poismaksamalla pankkilainat ennenaikaisesti. Investoinnit kyetään rahoittamaan tulorahoituksella ja tiedossa oleviin rahoitusleikkauksiin sopeutumaan ilman äkkijarrutusta. Tämä edellyttää tiukan talouslinjan noudattamista myös jatkossa Salpauksen johtamisessa.

Toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnassa ja toteutuksessa, erityisesti strategisten kehitysohjelmien suunnitelmissa ja toimenpiteissä sekä johtamisessa ja esimiestyössä, kiinnitämme erityishuomion toimenpiteisiin ja toimintatapamuutoksiin, jotka parantavat toimintamme tuloksellisuutta ja kustannustehokkuutta ja vaikuttavat Salpauksen koulutuksen tuloksiin ja vaikuttavuuteen rahoituslainsäädännön kriteereillä mitattuna (suoritusrahoitus eli tutkinnot tai tutkintojen osat sekä vaikuttavuus eli työllistyminen/jatko-opintoihin sijoittuminen ja saatu palaute). Työllistymisellä ja jatko-opintoihin siirtymisellä on jatkossa yhä suurempi merkitys myös rahoituksessa.

Toiminnan ja investointien kassavirta

Investointien kokonaismäärä vuonna 2026 on 6,5 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelman mukainen kokonaisinvestointimäärä on vuosina 2026–2028 kaikkiaan 21,1 miljoonaa euroa. Irtaimistoinvestointisuunnitelmassa on varauduttu mm. peruskorjattavien tai rakennettavien tilojen varustamiseen. Toimitilaohjelmaan mahdollisesti liittyvät kiinteistöjen purut kirjataan tuloslaskelman satunnaisiin kuluihin.

Tarkastelujakson 2024-2028 toiminnan ja investointien rahavirran kertymä on yhteensä -3,85 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kuntayhtymän erinomaista maksuvalmiutta ja kassavaroja käytetään taloussuunnitelmakaudella uuteen ammatillisen koulutuksen rahoitustasoon sopeutumisen vaatiman ajan kattamiseen ja investointien rahoittamiseen.

Rahoituksen rahavirta

Kuntayhtymä on maksanut kaikki pankkilainansa pois toukokuussa 2023. Lainannostoa ei ole budjetoitu kaudelle 2026-2028.

Vaikutus maksuvalmiuteen

Talousarvion 2026 vaikutus kassavaroihin on -3,3 miljoonaa euroa. Kauden lopussa vuonna 2028 kassavarojen ennustetaan olevan 17,1 miljoonaa euroa (91 päivän maksuvalmius). Vuodesta 2019 alkaen saavutettu ylijäämä on kutakuinkin

kuntayhtymän kassavaroissa. Saavutettua ylijäämää ja maksuvalmiutta voidaan käyttää harkitusti ainakin tämän vuosikymmenen aikana koulutuksen hyväksi kattamaan osin käyttötalouden haasteita kuin investointien rahoittamista.

Talousarvion keskeiset tunnusluvut ovat alla olevassa taulukossa:

	Tilinpäätös	Tilinpäätös	Talousarvio *	Talousarvio	MUUTOS
	2023	2024	2025	2026	26-25
Toimintatuotot	67 513 585	71 231 600	66 652 409	62 571 969	-6,1 %
Rahoitettavat opiskelijavuodet	6 032	5 892	5 556	5 243	-5,6 %
Rahoitettavat opisk.vuodet, oppivelvolliset **				2 224	
Rahoitettavat opisk.vuodet, aikuiset				3 019	
Valtionosuusrahoitus	61 965 003	64 879 587	60 861 378	58 828 937	-3,3 %
Henkilöstömäärä, htv teoreettinen	652	643	610	584	-4,3 %
Vuosikate	8 578 311	12 960 318	6 468 615	3 223 466	-50,2 %
Vuosikate %	12,7 %	18,2 %	9,7 %	5,2 %	-46,9 %
Suunn.mukaiset poistot	7 121 395	7 322 528	7 133 000	7 295 500	2,3 %
Vuosikate/poistot	120,5 %	177,0 %	90,7 %	44,2 %	-51,3 %
Tilikauden tulos	2 157 630	5 599 212	-704 385	-4 112 034	483,8 %
Tilikauden yli-/alijäämä	2 912 038	6 355 847	52 622	-3 441 981	
Kiinteistöinvestoinnit	4 568 296	4 064 000	6 550 000	5 670 000	-13,4 %
Irtaimistoinvestoinnit	1 544 168	799 000	1 011 000	825 000	-18,4 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	6 500	12 000	0	0	-
Investoinnit, brutto	6 112 464	4 863 000	7 561 000	6 495 000	-14,1 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	56 977	42 000	0	0	-
Investointien tulorahoitus	140,3 %	266,5 %	85,6 %	49,6 %	-42,0 %
Toiminnan ja investointien kassavirta	3 133 794	8 045 870	-1 132 385	-3 311 534	192,4 %
Lainakannan muutokset	-3 367 639	0	0	0	-
Korolliset lainat 31. joulukuuta	0	0	0	0	-
Rahoitusuotot ja -kulut	757 180	984 691	433 259	303 400	-30,0 %
Kassavarojen muutos	3 193 944	6 307 356	-1 132 385	-3 311 534	192,4 %
Kassavarat 31.12.	22 704 073	29 011 429	27 879 044	24 567 510	-11,9 %
Ylijäämät taseessa, vuodesta 2019 alkaen	22 728 343	29 084 191	29 136 813	25 694 832	-11,8 %
Ylijäämät taseessa, kaikki	47 633 091	53 988 938	54 041 560	50 599 579	-6,4 %

* Sisältää talousarviomuutosesityksen 2025 (Yhtymäkokous 18.11.2025)

** Vuodesta 2026 alkaen oppivelvollisten rahoitettavaa määrää ei rajoiteta

Toimitusjohtaja:

Hallitus hyväksyy osaltaan Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2026 - 2028 ja talousarvion vuodelle 2026 (liite 1) ja saattaa sen yhtymäkokouksen hyväksyttäväksi.

Talouden sitovat tavoitteet vuodelle 2026 esitetään hyväksyttäväksi seuraavasti:

	Sito- vuus ¹⁾	Tuloarviot 2026
KÄYTTÖTALOUSOSA (toimintakate)		
- Valtionosuus	B	58 829
- Oppimis- ja koulutuspalvelut	N	-39 878
- Kuntayhtymäpalvelut	N	-16 031
Käyttötaloulososa yhteensä		2 920
TULOSLASKELMAOSA (rahoitustuotot ja -kulut, muut erät)		
- Korkotulot	B	320
- Muut rahoitustulot	B	1
- Korkomenot	B	0
- Muut rahoitusmenot	B	-18
- Satunnaiset erät	B	-40
Tuloslaskelmaosa yhteensä		263
INVESTOINTIOSA		
Irtaimisto		
- Oppimis- ja koulutuspalvelut	N	-567
- Kuntayhtymäpalvelut	N	-258
Kiinteistöinvestoinnit	N	-5 670
Investointiosa yhteensä		-6 495
RAHOITUSOSA (kassavirtaan vaikuttavat erät)		
Lainakannan muutokset		
- Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	B	0
- Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	B	0
- Lyhytaikaisten lainojen muutos	N	0
Rahoitusosa yhteensä		
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		-3 312

¹⁾ N = sitovuus nettotuloarvio, B = bruttotuloarvio

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin esitetyn mukaisesti.

Yhtymäkokous 18.11.2025
2/02.02.02/2025

Yhtymähallitus:

Yhtymäkokous merkitsee tiedokseen jäsenkunnilta saadut lausunnot Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026-2028 ja talousarviosta vuodelle 2026. Jäsenkuntien lausunnot ovat esityslistan liitteenä nro 3.

Yhtymäkokous hyväksyy Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2026-2028 ja talousarvion vuodelle 2026 esityslistan liitteenä nro 4 mukaisesti.

Päätös: